

[Landbrugsministeren.]

Beløb, ud over hvilket Beløb Medlemmerne ikke er forpligtede til at deltage i et eventuelt Tab; dernæst, at et eventuelt Tab dækkes af Staten med Halvdelen og af Medlemmerne med Halvdelen, altsaa en Slags solidarisk Forpligtelse — men dog inden for visse Grænser med Hjælp fra Staten til Selvhjælp — mellem Husmændene ude omkring, der har vanskeligt ved at skaffe sig de nødvendige Driftsmidler.

Siden Loven blev vedtaget, er der af det Beløb, som blev stillet til Raadighed, brugt ca. 5 700 000 Kr., saa at der er til Rest ca. 4 300 000 Kr. Nu foreslaar jeg, at Lovens Gyldighedstid forlænges med 5 Aar, og at der for denne Periode gives Bemyndigelse til Udlaan hvert Aar af indtil 850 000 Kr., saa at man, for saa vidt Beløbet bliver opbrugt, naar til at faa udlaant hele det Beløb af 10 Mill. Kr., der i sin Tid blev stillet til Raadighed, men heller ikke mere.

Lovforslaget er, som det foreligger, i det store og hele i Overensstemmelse med den gældende Lov paa dette Omraade. Paa et Par enkelte Punkter er der dog indført Ændringer i Henhold til de Erfaringer, der er indhøstet, og i Henhold til Ønsker, der er fremsat over for mig af de interesserede Parter. Baade Driftslaane foreningerne og De samvirkende Husmandsforeninger har fremsat Henvendelser, dels om Lovens Forlængelse, dels om de Ændringer, der er foreslaaet indført i den gældende Lov. Den første Ændring gaar ud paa, at den afdragsfrie Periode, som indrømmes Laantagerne, og som nu er 3 Aar, kan forlænges til 5 Aar, naar Bestyrelsen mener, at det er rigtigt, og de paagældende Garanter gaar ind derpaa, dog kun for saa vidt angaar de Panter, som giver den bedste Sikkerhed, nemlig Heste og Redskaber.

Den næste Ændring gaar ud paa, at man nedsætter Renten, som skal betales til Statskassen af Laanene, fra $4\frac{1}{2}$ til $4\frac{1}{4}$ pCt. i Overensstemmelse med den Lovgivning, der er indført med Hensyn til Statens Udlaan i Almindelighed. Det har hele Tiden været Mening, at Husmændene af disse Laan skulde betale den Rente, som Statskassen laante Pengene til, men heller ikke mere; det er derfor rimeligt, at man ogsaa nu nedsætter Renten i Loven, ligesom det paa andre Omraader er sket administrativt. Paa den anden Side mener jeg ogsaa, at man bør tilstræbe, at der betales den Rente, som Staten selv betaler, idet det, hvis der ydes Tilskud af en eller anden Art, bør ske klart og tydeligt og ikke, om jeg saa maa

sige, fordækt gennem en lavere Rente end den, som Staten selv kan laane til.

Den tredje Ændring, der foreslaas gennemført, gaar ud paa, at Statens Bidrag til Administrationen, som hidtil har været $\frac{1}{2}$ pCt., forhøjes til 1 pCt. af Laanenes Hovedstol. Det har nemlig vist sig, at det for en Række mindre Foreninger er meget vanskeligt at faa afholdt de nødvendige Udgifter til Administrationen og til Revision af Foreningens Regnskaber. De større Foreninger kan altid bedre klare sig, da de samlede Administrationsudgifter ikke i dem udgør saa stor en Procent af Laanenes Størrelse som i de mindre Foreninger. Af Hensyn hertil foreslaas den nævnte Forhøjelse, og det udtales i Bemærkningerne til Lovforslaget, at man gaar ud fra, at dette aabner Mulighed for en sikrere Revision i de Tilfælde, hvor man har haft daarligt Raad til en forsvarlig Revision.

Lovforslaget er vedtaget enstemmigt og uændret i Folketinget, og jeg anbefaler det hermed til Vedtagelse ogsaa i Landstinget.

Rs. Nielsen: Da Rigsdagen i 1925 vedtog Loven om Driftsloan til mindre Jordbrugere, stilledes der som lige oplyst af den højtærede Landbrugsminister 10 Mill. Kr. til Raadighed til dette Formaal. Det har imidlertid vist sig, at dette Beløb ikke er blevet anvendt, idet der i de forløbne Aar kun er brugt 5,7 Mill. Kr. og altsaa er godt 4 Mill. Kr. tilbage. De økonomiske Forhold i Landbruget — navnlig i det mindre Landbrug — er dog endnu af en saadan Beskaffenhed, at Foranstaltninger af denne Art stadig maa ønskes opretholdt. Jeg finder det derfor ganske rimeligt, at den højtærede Minister søger Rigsdagens Bemyndigelse til at anvende de 4,3 Mill. Kr., der er tilbage af de bevilgede Penge, saa at der aarligt i en 5-aarig Periode kan anvendes 850 000 Kr. til dette Formaal.

Der er i Folketingsudvalgets Betænkning gjort udførligt Rede for Forholdene inden for denne Art af Driftsloan foreninger. Det oplyses, at der findes i alt 83 saadanne Driftsloan foreninger rundt omkring i Landet med omkring 15 000 Medlemmer. Der har i enkelte Foreninger været visse Vanskeligheder, men disse er fuldt klarlagt, og det tør forventes, at de Tab, som Staten gennem Stats-Laane fonden maa regne med paa denne Konto, vil holde sig inden for rimelige Grænser. Det vil lette Lovforslagets Gang gennem det høje Ting, at disse økonomiske Spørgsmaal er fuldstændig klarlagt gennem de Meddelelser, der er tilgaaet Folketings-